

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1974
FORFATTER:	Kursivisten
TITEL:	Der var engang et stykke af en gade
KORT RESUME:	Jernbanegade – fra Buen til Banegårdspladsen

Der var engang et stykke af en gade

Hvor blev den af – hyggen og den muntre, glade menneskelighed i Jernbanegade – fra Buen og til banegårdspladsen?

»Den øverste del« af Jernbanegade ved århundredeskiftet. Brolægningen er omtrent den samme, som i 49 var karakteristisk for strækningen fra Buen til Banegårdspladsen. Man siger, at det er Napoleon Bonaparte, der har opfundet den. Trafikken var til at overse.

For 25 år siden var det stykke af Jernbanegade, der går fra pølsevognen på Buen til banegårdspladsen, brolagt, og der var græs mellem stenene. Om aftenen var der parkeret nogle få biler på skrå med næserne mod fortovet. I dag er dette engang så uskyldige stykke gade et inferno af brølende biler. Og det er sådan set godt, at Saxildhus' fortovscafé er borte, for hvem bryder sig om at spise othellokage med styrthjelm på? Som bekendt er hovedrestauranten også spredt for alle vinde, og kun særlig fantasifulde koldingensere af den ældre årgang kan mærke en svag bouquet af årgangsvine, når de en måneklar nat passerer Bertrams hjørne, mens de spekulerer på, om det

nu er rigtigt, at han spiste *corpus de'licti*, da han en dag måtte i retten, fordi en kunde påstod, at der var serveret kakerlakker for ham, indbagt i en bolle.

– De smager dejligt, de rosiner, sagde Betram og gumlede sagligt på dem.

Dagens varme ret

Efter ham kom Saxen, hvor jeg en dag i juni 74 inviterede en god ven på smørrebrød. Da vi ikke kunne få det, nød vi på en nydelig servitrices anbefaling dagens varme ret: Tre Slots for en tier – halvanden til hver! Der sad vi så og mindedes den munterhed, charme og venlig-

hed ,som vi i en snes år havde oplevet i det stykke gade, der ikke rigtigt sagde os noget mere.

Albert Hansen og hans kolonialforretning med alt, hvad der var dejligt! Den måde, han skar spidsen af en cigar på, når man var inviteret på en cognac i det næsten rørende beskedne kontor, hvorfra han dirigerede sin årlige millionomsætning!

Bruno (Jakobsen), der stod af i tide fra den cigarforretning, han i sin tid købte for 2.000 kr.! Cigarer var hans liv, og han kunne næsten ikke nænne at sælge dem. Så mange røg han selv. – Han har været artist, sagde folk. Måske, fordi han som 3-årig faldt ud fra 4. sal og kom godt fra det.

Mens Bruno nød cigaren, lod læge Ejnar Rossen aldrig sin cerut i stikken. Og det skete, at disse to forhædede tobakssyndere ved Brunos disk kom i selskab med én, der var endnu værre, pressefotograf Niels Lisberg, der var den eleganteste ryger af de tre. Man kan sige meget godt om ham, det bedste er, at han aldrig har været brutal over for en cigar!

Selv om direktør Johs. Ejler, »Jydske Tidende«, som regel aldrig røg cigarer, bl. a. fordi han altid havde så lynende travlt, at han simpelthen ikke havde tid til at ryge, så stjal han tid til at sidde roligt og afslappet – sommetider i timevis – for at sludre med den mand, der sad over for ham og dampede på en cigar eller to fra kundekassen. Det var paradoksalt, men for ham har disse stunder vel været en slags energi-opladning, før han igen tog fat på en indviklet beregning eller statistik. Han var en mærkelig mand, sommetider nødt til at være hård eller kontant, men han kunne ikke lide det. Jeg kan skrive under på, at det ikke var tomme ord, når man kaldte ham menneskelig.

La Romantica

En cigar, ja, det var også Knud Ejnar (Hansen), »Grand Hotel«, og hans cabaret »La Romantica«. Her kunne man møde et internationalt klassenummer som sangpianisten Gordon Wheelan, manden med verdens største samling af opera-plader, disc jockey i BBC. Knud E. vipede med cigaren på samme måde som den klassiske artist-agent i amerikanske musicals. Og han gjorde det store, kunstneriske kup, da han engagerede Ella Heiberg, der engang kom til Danmark som en jävlans flot, blond pige af denne her ursvenske type, der får danske mænd til at virke som impotente ølmaver. Hun var falmet ikke så lidt, da hun gjorde sin entré i Kolding. Hun fortonede sig under en vældig blå fløjlskjole, men den store dames udstråling var der ikke noget i vejen med, og når hun sang »Et lille kys hver morgen, et lille kys hver nat«, så sendte pianisten Hans Ole Nielsen hende et velindstuderet fingerkys. Han var oprindelig Ludvig Brandstrups akkompagnatør, senere blev han Erik Påskes.

På den anden side af gaden, hos Eigil Hansen, »Trocadero«, optrådte nordmanden Henry Randolph i sølvglinsende kjolesæt og med en høj hat, han kunne sætte på hovedet med et knald. Han sang »og så er jeg, ser du, ser

du, ser du, li'så fin som dig« med rullende r'er og Ernst Rolf-diktion. Han var faktisk i mange år den svenske revykonges andet jeg. Han var kavalier i projektørlyset. Bag facaden kæmpede han for endnu en sæson at bokse sig gennem den hårde showverden. Han kom en formiddag op til mig på mit kontor og sagde: Vi skal ha' morgenkaffe, du! Og så tog han to flasker portvin frem. – Tak, men jeg vil ha' te, sagde jeg.

Koldings Fleet Street

Omvendt startede Otto Hæning nærmest sin karriere på »Trocadero«. Han var mærkeligt nok også Rolf-eks-pert – hans far var svensk, så måske ikke så mærkeligt, men han prøvede også på at lege Bing Crosby. Han akkompagnerede sig selv på guitar, og det gjorde han godt. Han havde oprindelig spillet klaver i Nyhavn, hvor han kom for skade at lave en dansk evergreen (»Det kribler og krabler«). Den blev nemlig købt af en smart journalist, der så fidusen.

Jo, der var sang, glade viser og personligheder i den del af Jernbanegade – den gang. Fleet Street kaldte vi den, for »Venstrebladet for det sydlige Jylland« med S. M. Sørensen som redaktør eksisterede endnu, side om side med »Kolding Folkeblad«. S. M. var en fremragende politisk journalist, der med få streger kunne tegne forløbet af et byrådsmøde og følge sit referat op med en bidende kommentar. Men han var også en fin stilist. Små fikse teateranmeldelser skrev han med sikker hånd. »Politiken« fristede ham med store tilbud, men han foretrak at være helt sin egen, selv om oplagstallet ikke var fristende.

Og så var der »Dres«, gadens anden presse-Sørensen, chefredaktør Andreas på »Jydske«. Han havde temperament og var berømt for sine »skideballe«. Det kunne gå hårdt til på hans kontor, når en af medarbejderne skulle »shines« op. En af dem gik til modstand og kastede et blækhus efter sin chef, men han ramte ikke, skønt han var manden, der indførte fascismen i Kolding. Det var Jørgen Larsen (Jøla), der har læst korrektur på disse linjer og ikke agter at anlægge injuriersøgsmål mod Koldingbogen.

»Ved det yderste hav«

Bag A. Sørensens temperament skjulte der sig en af de fineste stilister i Danmark. Han, der var fra Fanø, skabte nærmest panik hos de københavnske kritikere med sin halvbiografiske bog »Ved det yderste hav«. De var simpelthen nødt til at indrømme, at her var noget, der var skrevet forbandet godt. »Dres« blev sammenlignet med Karen Blixen, og den ene forrygende anmeldelse efter den anden dukkede op i aviserne. Bogen er den dag i dag stærkt efterspurgt. Man kan godt komme til at give et halvt hundrede kroner for den hos en antikvarboghandler.

»Jos« på »Kolding Folkeblad« blev meget populær på sine bredt anlagte fredagsportrætter. I dag sidder han i Middelfart som »Fyens Stiftstidende«s lokalredaktør og betragter med en vis kynisme den sentimentalt-romanti-

ske borgerskabs-journalistik, som han og vi andre – hans kolleger – lavede. Men nu ser man jo, at denne stil, som blev afløst af sociale tabere, forurening og miljø-problematik, har fået en renaissance i de såkaldte ugeaviser, som måske er provinspressens nye ansigt, nye gamle stil!

Og så må det vist være passende at afrunde denne artikel med Bertrams stil. Hvad bestod den af? Simpelt-hen god mad, ingen musik, så man ku' snakke sammen, og ingen forskel på behandlingen af små og store kunder. Fulde folk fandtes heller ikke i hans etablissement, og det var morsomt at kigge ind en lørdag eller søndag aften og studere den udsøgte behandling, selv en genert skolepige med en kop kaffe og et stykke lagkage fik.

Sådan omtrent må nekrologen over Saxildhus blive!

I oktober gik »Trocadero« ind i en ny tilværelse som tvillingebiograf. Hvad der dog sker mellem Buen og Bane-gårdspladsen!

Og her har altså været bragt glimt fra et stykke gade, der var engang, folk, der lever, folk, der er døde, men de lever allesammen!
Kursivisten

To personligheder fra »et stykke af en gade«, Albert Hansen (til venstre) og direktør Johs. Ejler. Billedet er fra den gang, »Jydske Tidende« var midt i den store tekniske omlægning, der i dag har gjort bladet til et af de mest veludstyrede i Danmark. Det var Johs. Ejler, der lagde ryg til dette kolossale arbejde.

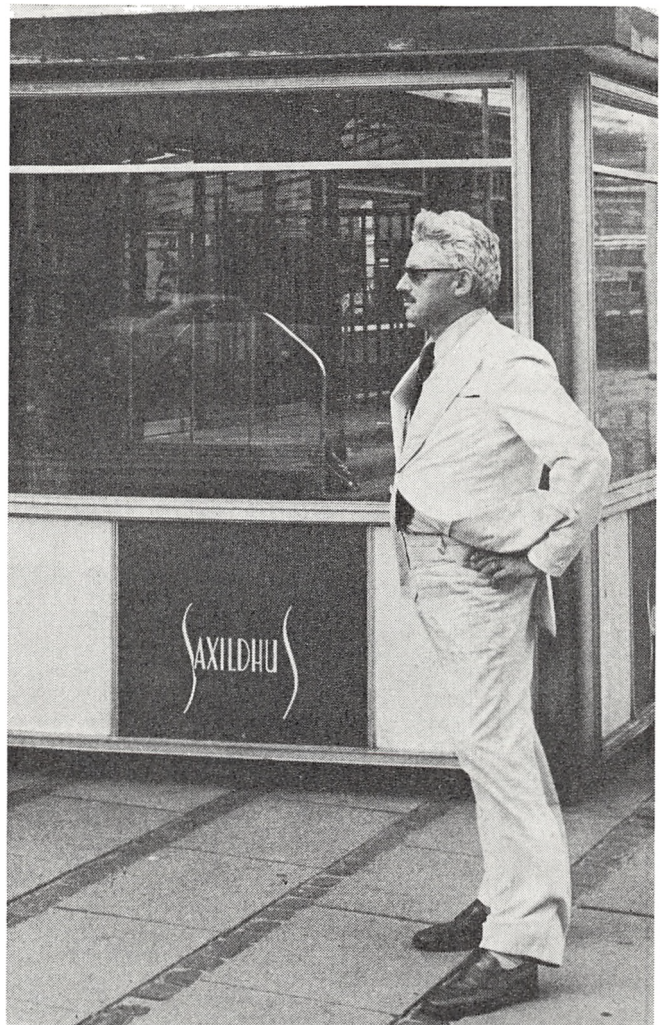
Tid til at tage hatten af for ligvognen

– Når man går en tur i det indre af byen, så er det gamle Kolding snart væk. – Men fotograf H. Boilesen tog mange gode billeder, som kommunen har ophængt i gangen på Rådhuset. Det var, som om Boilesen havde på fornemmelsen, at nu skulle det fotograferes, for det forsvinder jo snart.

Han døde blot for tidligt!

Man sender også en tanke til vort dejlige politikorps den gng. Vi havde de to Jensen'er, Hageerdorn, R. Petersen og Grønd, og siden kom Kruger, Petersen og Mik-kelsen. Dem så vi da på gaderne, ligemeget hvordan vejret var. Ak, ja, den tid kommer ikke igen, den var ikke forjaget. Da havde man tid til at tage hatten af for ligvognen. Vi børn stod også med bøjedede hoveder, når den kørte forbi. Den blev trukket af to sorte heste, og kuskene havde høj hat på.

(FORTÆL HVAD DE HUSKER: Aage Hansen, Cypres-vej 26, Kolding, født 5/9 1904)

Farvel til Saxildhus' fortovsrestaurant: Journalist Jørgen Larsen (Jøla), »Jydske Tidende«.